

Babylonská věž

1. čtení: Jan 13,3-14 ...*Ježíš vstal od stolu a vědom si toho, že mu Otec dal všechno do rukou a že od Boha vyšel a k Bohu odchází, odložil svrchní šat, vzal lněné plátno a přepásal se; pak nalil vodu do umyvadla a začal učedníkům umývat nohy a utírat je plátnem, jímž byl přepásán...*

kázání: Gn 11,1-9 ...*Tu si řekli vespolek: "Nuže, nadělejme cihel a důkladně je vypalme." Cihly měli místo kamene a asphalt místo hlíny. Nato řekli: "Nuže, vybudujme si město a věž, jejíž vrchol bude v nebi. Tak si učiníme jméno a nebudeme rozptýleni po celé zemi." ...*

Bratři a sestry,

víte, je veliký problém s čtením příběhů, které až notoricky známe. Ten problém je, že už dopředu víme, co budeme číst. Víme, o čem to je dřív, než to čteme. Nebo si to alespoň myslíme. A příběh o stavbě babylonské věže je dobrým příkladem. Ten zná každý. Co s tím? Snažit se to číst, jako by to bylo poprvé? Jako dítě? Nebo číst kriticky a na všechno se ptát? Jako dítě? Možná.

Jedno ale musíme mít na paměti určitě při čtení tohoto starého příběhu. A sice, že to není dějepis. Že to není a nemá být historické zachycení události. Mnohem víc zde máme číst to, co se nám děje právě teď. Je to příběh, který se takhle možná nikdy nestal, ale který se stále děje. Nám. To my jsme a nemáme být na planině Šineáru a pokoušime se a nemáme se pokoušet stavět věž až do nebe. Zkusme tedy v tom příběhu zaslechnout varování před tím, co se nám děje.

Na začátku čteme, že celá země byla jednotná v řeči i činech. A to nezní vůbec špatně. To přece může znamenat, že prostě táhli za jeden provaz. Navíc, když byli jednotní, asi proti sobě neválčili. To je nádhera. Ale je taky jiná možnost. Totiž, že to byla totalita. Vnucený systém jednotného myšlení, jednoho názoru, jedné barvy. A třeba to ani nebyl systém vnucený. Možná se pro něj lidé sami, svobodně rozhodli. Po dost velké hrůze, a před tímhle příběhem je příběh o potopě a to byla dostatečná hrůza, si lidé často zvolí něco, co je snad před další hrůzou ochrání. A klidně i totalitu. Někteří jste to zažili na vlastní kůži, kdy si lidé svobodně zvolili nesvobodu.

Jak to bylo, jak to je dál? Řekli: "Nuže, vybudujme si město a věž, jejíž vrchol bude v nebi. Tak si učiníme jméno a nebudeme rozptýleni po celé zemi." "Nuže, nadělejme cihel a důkladně je vypalme." Cihly měli místo kamene a asphalt místo hlíny.

A zase to vlastně nemusí znít špatně. Chtěli si postavit město. To znamená bezpečné místo obehnané hradbami. Město, ve kterém je řád a pro každého práce. A vysokou strážní věž. Vlastně to byla pevnost. Víte, že pevnost se latinsky řekne castellum a z toho je naše české kostel? Ten náš kostelíček, kde je nám dobře a cítíme se v bezpečí mezi těma svýma. A i Pán Bůh je tu jakoby blíž. Jakoby ten náš kostelíček měl vrchol až v nebi, až u Pána Boha. Je na tom něco špatného? O těch stavitelích, kteří žili tak dávno dávno a měli ty svoje představy, že nebe, to kde sídlí Bůh, je někde nahoře a stačí postavit dost velký žebřík a člověk se tam dostane, o těch si my, moderní lidé možná myslíme, že to byli pěkní troubové. Směrem nahoru je přece 20 kilometrů troposféry, pak asi 30 kilometrů stratosféry, pak mezo-, termo- a exosféra. A pak už je vesmírný prostor. Vždyť to říkal i Gagarin, že tam byl a žádného boha neviděl. A přitom, všichni, když mluví o Bohu a chtějí to doprovodit gestem, podívají se kam? Nahoru. A někdy i ukážou prstem. Tam. Jasně jde o symbol. Jenže o symbolech věděli i ti starověcí lidé. A narozdíl od nás ještě chápali moc symbolu. Nebyli to žádní troubové, kteří si mysleli, že po dost velkém žebříku se vyšplhají pánubohu do kuchyně.

A zde další připomínka k tomu, jak číst ty nejstarší příběhy. Tyhle příběhy nám nechtějí říci "Jak". Jak se to stalo a jak je to možné. Na to se jich ptát, to je naše hloupost. Proto nám i při četbě Bible můžou vyjít pěkné blbosti. Tyhle staré příběhy jsou psány s otázkou "Proč". Proč to dělali? No protože jim totiž nešlo o nebe. Stejně jako dnešnímu člověku nejde o nebe. Šlo a stále jde o zemi, o lidi, o moc a ovládnutí tady na zemi. Dobře, řečeno ne tak drsně, šlo a stále jde o zabezpečení se tady na zemi. Čteme, že si chtěli udělat jméno. To znamená věhlas a slávu, něco znamenat, být reprezentativní. Ale také to znamená stát se Bohem. Sami se chtěli stát bohy, tedy těmi, kteří dávají jméno. A kteří jsou věční. Totalitní systém, který je věčný a neměnný. Který rozhoduje sám o sobě, který si je bohem. No a to se prostě dělá líp, když má člověk za zády dostatečný symbol nebe. A nám to zase může připadat směšné. Vždyť přece víme, že žádný člověk nemůže žít věčně, že ani žádný vládnoucí systém netrvá věčně. No a nevěděli jsme to náhodou i před 25ti lety? Kdy byl Lenin ještě stále živý a

se Sovětským svazem na věčné časy? A nevíme to náhodou i dnes? Kdy žijeme, jako by smrti nebylo. Jakoby nebylo třeba se na ni připravovat, protože to je ještě daleko. Ještě je dost času. O tom se radši nemluví. A kupujeme si všechny ty nesmyslné krémy a mastičky, po kterých bude naše pleť vypadat zase jako ve 20ti. A máme přece tu vědu a technologie a medicínu a popřípadě prášky na všechno. No a ta technologie se pořád rozvíjí a kdoví, co dokážeme za 20,50 let? Důvěra v technologie. To je taky zvláštní podobnost s tím starým příběhem. Tam totiž taky využívali nové technologie. Cihly měli místo kamene a asfalt místo hlíny.

Dobře, jak to bylo, jak je to, dál? I sestoupil Hospodin, aby zhlédl město i věž, které synové lidští budovali. To je ten krásný humor Bible. Lidé budují velkolepé dílo, jehož vrchol se má nebe dotýkat ...A Bůh musí sestoupit, aby to vůbec uviděl. To je ten osvobozující Boží smysl pro humor. Najednou můžeme vidět, že všechno to velkolepé lidské je vlastně jenom poblázněné hemžení se lidských zblblých mravenečků, které s nebem a věčnostmi nemá společného zhola nic. A Bůh tomu učiní konec. Někdo v tom může vidět trest, našťvanou Boží pomstu za to, že se mu někdo málem naboural do kuchyně. No, to asi ne. Není to Boží jednání spíš ochranou pro člověka? Bůh se snaží ochránit nás lidi před námi samotnými, před naší svévolí, před tím, abychom si sami byli bohy. Protože je to pro nás sebezničující. Čteme, že toto je teprve začátek jejich díla. Pak nebudou chtít ustoupit od ničeho, co si usmyslí provést. Lidé tehdy dostali od Boha veliké požehnání, že nemohli ten svůj projekt sebezbožštění dotáhnout dál. Nás ve dvacátém století nechal Bůh zajít dál. A mohli jsme vidět, kam vede lidská touha po sebezbožštění, jak to pokračuje. Pokračuje to do Osvětlení a do gulagů.

Je ten příběh o stavbě Babylonské věže aktuální. Až bolestně aktuální. Je to příběh o totalitě, pro kterou jsme ale nebyli stvořeni. Bůh miluje různost a různé barvy a různé tvary a různé pohledy a různé názory a různou hudbu a různé oblečení. Je to příběh o sebezbožštění. O tom, že Bůh je Bůh a člověk je člověk. A že oba můžou být šťastní, jen když je každý tím, čím být má. A my lidé jsme prostě lidé. Smrtelní, bezbranní, nezajištění. Nakonec je to ale nejvíc příběh o nejistotě, nezajištěnosti a o důvěře. O tom, že z té naší lidskosti, bezbrannosti a nezajištěnosti vede jenom jediná cesta. Důvěra ve skutečného milujícího Boha, který o mě ví a neopustí mě. Nikdy.

A pokud bychom přece jen měli sami na sebe vyšší nároky, i tahle cesta je nám otevřena. Bůh nám dal možnost stát se jeho dětmi. Dokonce nám ukázal, jak to má vypadat, když je někdo Boží Syn. *Ježíš vstal od stolu a vědom si toho, že mu Otec dal všechno do rukou a že od Boha vyšel a k Bohu odchází, odložil svrchní šat, vzal lněné plátno a přepásal se; pak nalil vodu do umyvadla a začal učedníkům umývat nohy a utírat je plátnem, jímž byl přepásán.*

Amen